100 DE PERSONALITĂȚI
Oameni care au schimbat destinul lumii

Apariție săptămânală
5,99 LEI / 29,99 MDL

18

NAPOLEON

DeAGOSTINI

100 DE PERSONALITĂȚI
Oameni care au schimbat destinul lumii

Napoleon Bonaparte — Numărul 18

Pentru orice informație sau lămurire,
contactati-ne la telefonul: **(021) 40.10.888** sau trimiteți un e-mail la info@deagostini.ro
Servicii pentru clienți: de luni până vineri, între orele 10:00 - 15:00
Pentru o mai bună deservire solicitati întotdeauna publicația de la același punct de vânzare
și informați vânzătorul asupra intenției de a cumpăra și aparițiile următoare.
Pentru orice informație, lămurire, înlocuire de exemplare sau comenzi
de numere anterioare, sunați-ne la tel. **(021) 40 10 888**
Pentru informații și comenzi de numere anterioare, cititorii din Republica Moldova
pot suna la **(022) 21.07.98** - Paramedia, Chișinău.

Vizitați site-ul nostru la adresa

www.deagostini.ro

EDIȚIE SĂPTĂMÂNALĂ
EDITURA: De AGOSTINI HELLAS SRL
EDITOR: Petros Kapnistos
MANAGER ECONOMIC: Fotis Fotiou
MANAGER DE REDACȚIE ȘI PRODUCȚIE: Virginia Koutroubas
ADRESĂ: Vuliagmenis 44-46, 166 73 Atena
MARKETING MANAGER: Michalis Koutsoukos
PRODUCT MANAGER: Nasita Kortesa
COORDONATOR DE PRODUCȚIE: Carolina Poulidou
MANAGER DISTRIBUȚIE: Evi Boza
MANAGER LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Dimitris Pasakalidis
COORDONATOR LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Antonis Lioumis

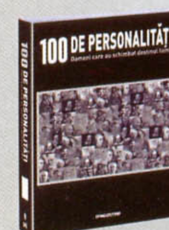
ADAPTARE PENTRU LIMBA ROMÂNĂ:
Fast Translate, Best Communication Media SRL
DTP: RAY
TIPĂRIRE ȘI LEGARE: NIKI EKDOTIKI S.A.
DIRECTOR DE PRODUCTIE TIPOGRAFIE: STELIOS KRITSOTAKIS

IMPORTATOR: Media Service Zawada S.R.L
Country Manager: Mariana Mihălțan
Marketing Manager: Adina Bojică
Redactor: Gabriela Muntean
Distribution Manager: Dan Iordache
ADRESA: str. Louis Pasteur nr. 38, et.1, ap.5,
sector 5, București, România
Telefon: (+40) 21 318 7398
DISTRIBUITOR: Hiparion S.A.

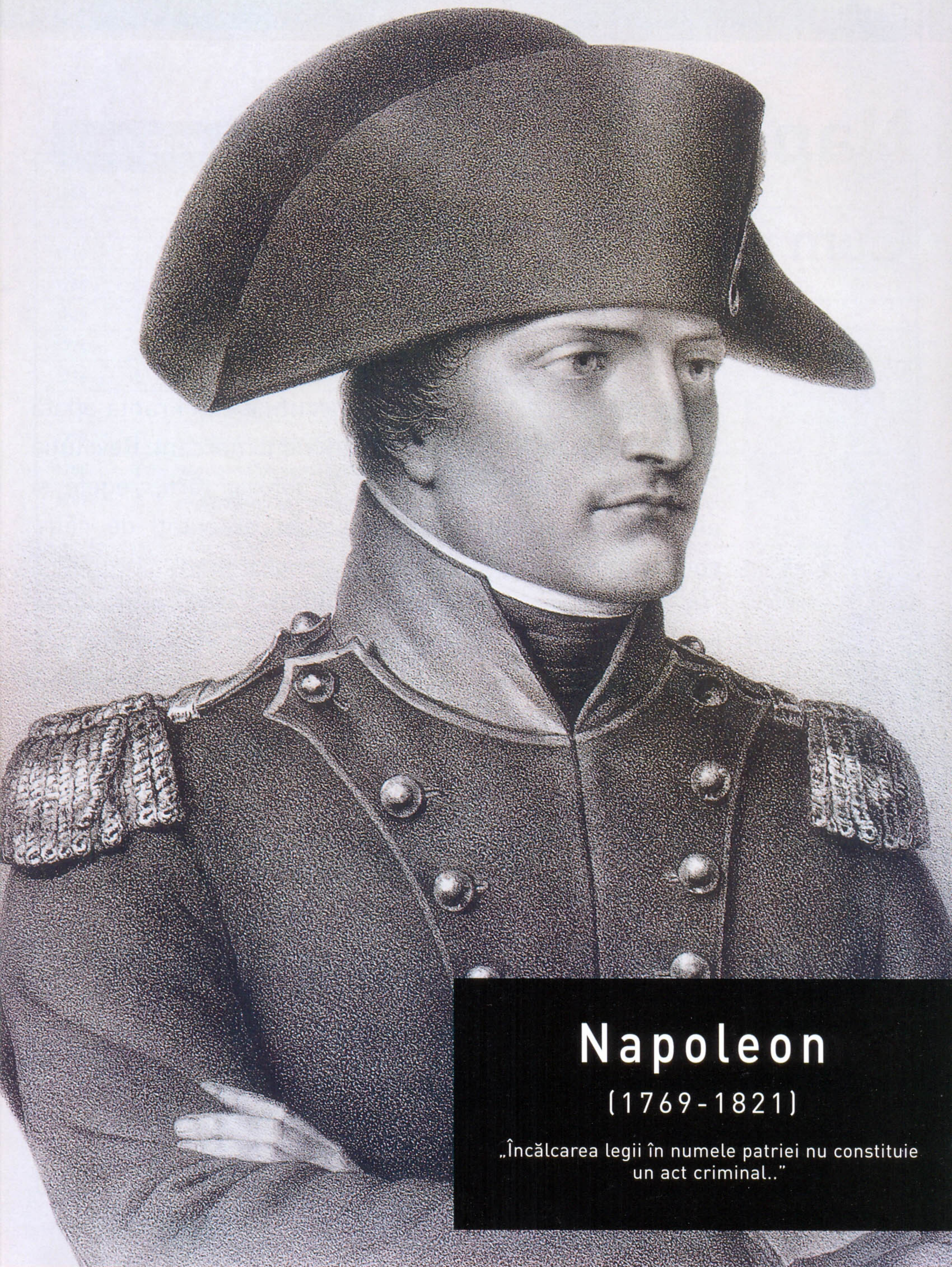
ISSN: 1791-0765

Fotografii: Uniphoto Press, De Agostini Picture Library

Prețul numerelor
Prețul primului număr: 2,99 LEI / 14,50 MDL
Prețul celui de-al doilea număr și al tuturor celorlalte numere: 5,99 LEI / 29,99 MDL

Editorul își rezervă dreptul de a schimba ordinea publicării personalităților sau de a le înlocui cu altele.

Napoleon

(1769-1821)

„Încălcarea legii în numele patriei nu constituie un act criminal.."

Napoleon

Cum a trăit Napoleon?

PROLOG

LA SFÂRŞITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA, în Franța aflată în plină glorie, are loc un eveniment marcant: Revoluția Franceză. Pentru prima oară în istoria țării, regele și alți membri ai familiei regale sunt executați de către comunarzi.

În timpul acestei perioade tulburi, care marchează trecerea Franței de la Evul Mediu la epoca modernă, există un om în care poporul a avut încredere că va conduce țara într-o direcție potrivită: Napoleon Bonaparte.

Este probabil ironic că cel care avea să devină mai târziu împăratul Franței părea să nutrească în copilărie și adolescență sentimente de dispreț față de această țară.

În timpul guvernării sale, a introdus Codul Civil care are la bază valorile fundamentale ale societății moderne, libertatea și egalitatea și de asemenea a cucerit numeroase teritorii din Europa, anexându-le imperiului.

Să vedem așadar cum a trăit, de fapt, Napoleon.

TABEL CRONOLOGIC

1688	Revoluția Glorioasă din Anglia
1689	Țarul Petru I urcă pe tronul Rusiei
1710	Începe construcția Palatului de la Versailles
1768	Corsica devine teritoriu francez
1769	Se naște Napoleon Bonaparte în Corsica
1774	Ludovic XVI este încoronat
1776	Declarația de Independență a Statelor Unite ale Americii
1778	Franța participă la Revoluția Americană
1779	Napoleon este admis la Academia Militară din Briennes
1785	Napoleon este numit sublocotenent de artilerie
1789	Începe Revoluția Franceză Washington devine primul președinte al Statelor Unite ale Americii
1792	Întemeierea Republicii Franceze
1793	Execuția lui Ludovic XVI.
1795	Reprimarea mișcării regaliste
1796	Este numit general și comandant de armată în Italia. Se căsătoreste cu Joséphine de Beauharnais.
1798	Expediția în Egipt.
1799	Lovitura de Stat din 18 Brumar
1800	A doua expediție în Italia.
1802	Bonaparte este numit Prim Consul pe viață.
1804	Napoleon Bonaparte este încoronat Împăratul Franței. Redactarea Codului Civil.
1805	Victoria de la Austerlitz.
1806	Căderea Sfântului Imperiu al Romei
1808	Începutul războiului cu Spania
1810	Căsătoria cu Marie Louise, a doua soție
1812	Înfrângerea din Rusia
1813	Înfrângerea de la Leipzig
1814	Înlăturarea de la tron
1815	Reîntoarcerea la tron. Al doilea exil.
1821	Moartea lui Napoleon la Sfânta Elena.
1839	Primul Război al opiului între Anglia și China
1852	Urcă pe tron Napoleon al III-lea
1861	Începe Războiul Civil din Statele Unite ale Americii

Eroul Revoluției visa la un imperiu perfect

Corsica, o mică insulă din Marea Mediterană. Faptul ca s-a născut aici într-o familie de nobili are un impact profund asupra viitorului său. În ciuda sentimentelor de antipatie faţă de Franţa, căreia îi aparţinea Corsica, Napoleon avea să devină mai târziu Împăratul Franţei. Personalitatea sa complexă şi captivantă va genera o perioadă tumultuoasă în întreaga Europă.

▲ Pictură rară a lui Napoleon din perioada copilăriei. Și-a iubit țara natală, Corsica, deși familia sa nu provenea de acolo, ci era originară din insula Sardinia, de unde a imigrat spre Corsica în sec. al XVI-lea.

Nașterea lui Napoleon în Corsica

Poporul corsican

ACEASTA ESTE POVESTEA UNUI BĂRBAT, care și-a petrecut cea mai mare parte din viață pe câmpul de luptă și care a căpătat în timp o aură de erou. Când s-a născut Napoleon, atât mama sa, Maria Letizia Ramolino, cât și tatăl său, Charles, erau implicați în Mișcarea de Independență din Corsica. Napoleon s-a născut exact în ziua în care Corsica a pierdut, fiind proclamată oficial drept teritoriu francez. Încă înainte de a veni pe lume, se pare că lui Napoleon i-a fost scris să devină soldat.

Corsica este o insulă în Marea Mediterană, fiind prea mare pentru a fi o simplă insulă și suficient de mare pentru a deveni o țară independentă, în contextul potrivit. Spre ghinionul său, Corsica ocupă însă o poziție mult prea avantajoasă în cadrul Mediteranei, astfel că, din timpuri străvechi, insula s-a găsit sub controlul altor state mai puternice. Înainte de a deveni provincie franceză, Corsica a aparținut Regatului Genovez.

În ciuda anilor grei de ocupație, corsicanii au o fire aprigă și nu s-au lăsat niciodată dominați de cuceritori. La fel s-a întâmplat și atunci când Franța a ocupat Corsica, astfel că aceasta a rămas una dintre provinciile cele mai sărace din Franța.

◄ Pascal Paoli a luptat pentru independența Corsicii înainte de invazia Franței. A avut o viață scurtă, însă a reușit să instaureze un guvern independent, pentru o perioadă de timp. Astăzi, el este mai iubit pe insulă decât Napoleon.

◄ Membrii familiei Bonaparte. Napoleon este înfățișat în mijlocul rândului de sus. Familia sa numeroasă amintește de imensitatea imperiului pe care acesta l-a condus.

◂ Mama lui Napoleon, Maria, s-a născut într-o familie nobilă corsicană. S-a căsătorit cu Charles la vârsta de 14 ani, dând naștere la 12 copii, dintre care 8 au supraviețuit.

▸ Tatăl lui Napoleon a studiat dreptul în Italia și s-a întors în Corsica pentru a practica avocatura. Inițial a fost un militant activ al Mișcării de Independență corsicane, dar ulterior a susținut Franța, devenind nobil francez. A murit de cancer când Napoleon avea 16 ani, fără a putea astfel să fie martorul realizărilor ulterioare ale fiului său.

Eroul Paoli

În copilărie, Napoleon percepea sărăcia Corsicii ca pe o insultă la adresa poporului său. În acea perioadă, unul dintre eroii săi era Pascal Paoli, conducătorul Mișcării de Independență din Corsica. Paoli își dorea ca economia insulei să prospere, spera să introducă cartoful și alte culturi noi și încuraja în același timp dezvoltarea industriei miniere și drumurilor cu macadam. Eroul Corsicii nu a fost un simplu soldat, ci a încercat să dezvolte regiunea din toate punctele de vedere.

Totuși, atunci când a ajuns să amenințe Franța cu acte de violență, în situația în care independența absolută a insulei nu era acordată, acesta a fost acuzat de crimă și exilat în Anglia. Tatăl lui Napoleon, Charles, era unul dintre foștii locotenenți ai lui Paoli, însă după acest incident a schimbat fronturile, devenind susținător al Franței. Din acest motiv, și-a pierdut simpatia propriului popor, însă a primit numeroase titluri din partea Franței și, după cum își amintea Napoleon, tatăl său era o personalitate influentă în Corsica. Cu toate acestea, Napoleon l-a admirat mult mai mult pe Paoli, eroul exilat în Anglia, decât pe propriul său tată, pe care îl considera un trădător și un snob.

Și-a iubit mama mai mult decât tatăl. Se spune despre Maria Bonaparte că avea „o minte de bărbat într-un corp de femeie", considerând onoarea drept cea mai înaltă virtute. Ea l-a îndemnat pe Napoleon, încă de la o vârstă fragedă, să devină încrezător în forțele sale, convingându-l să își asume rolul de cap al familiei, el fiind cel mai mare dintre frați. În acea vreme, micul Napoleon își dorea sa devină o persoană la fel de puternică și de responsabilă ca mama sa.

În cele din urmă, la fel ca eroul său Paoli, Napoleon părăsește multiubita Corsică. Preocupați de viitorul fiului lor, părinții decid să-l înscrie la o academie militară în Franța. Așa că, la vârsta de 10 ani face primii pași spre putere, așa cum își dorise mama sa.

▴ Locul de naștere al lui Napoleon, în Corsica. Mai târziu, când se întorcea din Egipt fugind din calea trupelor britanice, s-a oprit în Corsica și și-a vizitat casa natală, care era părăsită și considerată bântuită. A petrecut o noapte acolo.

Din culise

CORSICA – O ISTORIE ÎNSÂNGERATĂ

Istoria Corsicii este practic o lungă serie de invazii. Această insulă mediteraneană a început să fie locuită în secolul al VII-lea d.Hr. Localnicii reprezintă combinația dintre o populație de culoare din nordul Africii și europeni cu rădăcini celtice. Insula a fost întâi cucerită de greci, fiind apoi colonizată de romani, cartaginezi, musulmani și mulți alții, trecându-se cu repeziciune de la o stăpânire la alta. Singurul element statornic din istoria sa este faptul că s-a aflat mereu sub stăpânire străină.

Dorința de independență se naște în secolul al XVIII-lea, când Corsica se afla sub ocupație genoveză. În anul 1729 începe Războiul de Independență, care durează 40 de ani și, datorită lui Pascal Paoli, corsicanii își recapătă simțul identității, reușind chiar să instaureze un guvern independent timp de 14 ani. Interpretându-l drept un semn de slăbiciune din partea genovezilor, Franța invadează Corsica. Urmează apoi Revoluția Franceză și Epoca napoleoniană, iar Corsica devine unul dintre „departamentele" sau teritoriile franceze, păstrându-și acest statut până în prezent.

În 1970 își începe activitatea mișcarea de gherilă, care revendică independența politică a Corsicii. Totuși, sângele corsican nu a fost întotdeauna vărsat în numele independenței. Războaiele dintre mafia corsicană și cea din Sardinia au făcut de asemenea numeroase victime.

▴ Mulți corsicani au trăsături nord-africane.

▲ Bătaie cu zăpadă la academia militară. Elevii se jucau de-a conducătorii, încercând să-și poarte echipa spre victorie. Se spune că, încă de pe atunci, Napoleon dădea dovadă de calități de conducător. Personajul cu brațele încrucișate din centrul imaginii este Napoleon.

Ura față de Franța

Discriminare și singurătate

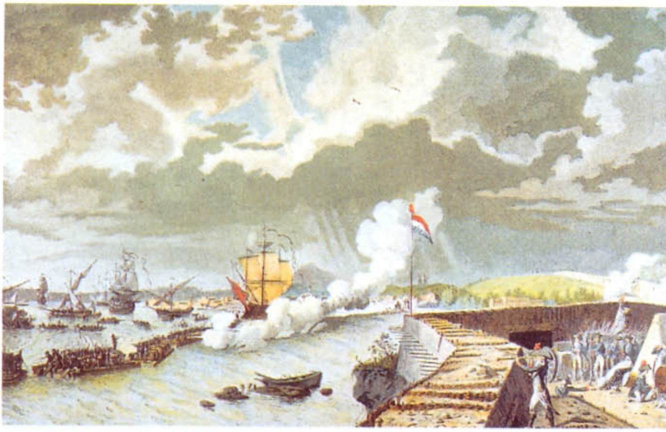
NAPOLEON a urmat cursurile academiei militare din Brienne, în nordul Franței. Aici, numeroși fii de nobili francezi se pregăteau să devină ofițeri de elită. Cu toate că Napoleon era un admirator înfocat al lui Paoli, el nu își dorea o carieră militară. Nu era un copil foarte activ, ci prefera să stea în casă și să citească. Această înclinație s-a accentuat în timp ce frecventa academia. Era deseori batjocorit din cauza originii sale corsicane. I se dădeau diverse porecle care înlocuiau numele său nefranțuzesc, inclusiv una care însemna „Pai în Nas".

Die Leiden
des
jungen Werthers.
Erster Theil.
Leipzig,
in der Weygandschen Buchhandlung.
1774.

◄ „Suferințele tânărului Werther", cartea pe care Napoleon a citit-o de șapte ori.

În această casă s-a născut Napoleon.

▲ În 1793, în timpul Revoluției Franceze, forțele antirevoluționare s-au aliat cu englezii asediind portul Toulon, din sudul Franței. Pe vremea aceea, fiind locotenent de artilerie, Napoleon a reușit cu succes să reprime armata invadatoare, făcându-se remarcat pentru prima dată de către superiorii săi și de către oamenii politici. Acesta a constituit începutul succesului său în armata franceză.

„Într-o zi, mă voi răzbuna pe voi, francezilor!"

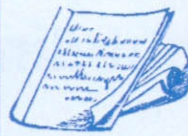
Începând să gândească astfel, Napoleon devenea din ce în ce mai izolat. Nu se juca niciodată cu colegii de clasă, iar în timpul pauzelor, mergea la bibliotecă, unde citea cărți despre marii eroi. Îl admira în mod special pe Alexandru cel Mare, cel care transformase Macedonia într-un vast imperiu. Începuse să viseze la momentul în care el însuși avea să devină un erou, eliberând Corsica de sub dominația franceză.

La 15 ani s-a mutat la Institutul Militar Regal din Paris, unde era constant batjocorit de colegi, ceea ce l-a făcut să-și îndrăgească și mai mult Corsica natală și să deteste și mai mult Franța. Urmează, de asemenea și un curs de elită în cadrul institutului, pentru a deveni ofițer militar francez. Absolvenții acestei școli aveau garantate poziții înalte în armata franceză. După absolvire, Napoleon a devenit locotenent de artilerie, fiind trimis în sud-estul Franței, la Valence. Aici își începe practic cariera în armata franceză.

Viață dublă

În acea perioadă, Napoleon ducea o bizară viață dublă. În timpul vacanțelor de vară se întorcea în Corsica, alăturându-se mișcărilor de independență din Bastia și Ajaccio, luptând împotriva francezilor. Pe drum înspre Corsica, se spune că își schimba uniforma militară franceză cu cea corsicană. Făcea acest lucru într-un mod foarte ceremonios. Prima lui experiență în luptă a fost ca soldat corsican.

În timp ce Napoleon își trăia viața dublă, Paoli se reîntorsese în Corsica. Napoleon a primit permisiunea să își vadă eroul din copilărie. S-a dus la întâlnire plin de entuziasm cu privire la viitorul Corsicii, însă, din anumite motive, eroul s-a dovedit destul de refractar.

Versiune diferită

INVENȚII ÎN URMA RĂZBOIULUI

Imperiul francez nu a fost singura creație a lui Napoleon. Acesta a contribuit și la inventarea conservelor alimentare. Singura modalitate de a conserva hrana pe vremea aceea era prin sărare și de aceea mulți soldați sufereau din cauza carențelor nutritive. Din acest motiv ei nu puteau să lupte așa cum ar fi trebuit. Napoleon a cerut oamenilor să vină cu o soluție pentru rezolvarea problemei. Brutarul Nicholas Appert a găsit un răspuns: conservele. Ideea era ca alimentele să fie ambalate în borcane și reîncălzite atunci când era necesar. La șase ani de la această invenție, oamenii au început să conserve alimentele în recipiente vidate, foarte asemănătoare celor folosite astăzi. Echipată cu alimente care rezistau mai mult timp fără să se strice, armata lui Napoleon putea parcurge distanțe mai mari, cu o stare de sănătate superioară.

Invenția creionului se datorează de asemenea lui Napoleon. El a cerut omului de știință Nicholas Conte să inventeze un instrument care să-i permită să scrie în timp ce se afla pe câmpul de luptă. Înainte se utiliza cărbunele, dar acesta se rupea cu ușurință și murdărea mâinile. Conte a decis să înconjoare cărbunele cu lemn, conferindu-i stabilitate. La fel se confecționează creioanele și în prezent. Foarte încântat, Napoleon a comandat producția în masă a creioanelor, oferindu-le tuturor soldaților. Numele lui Conte este și în prezent cunoscut drept o renumită marcă de creioane.

▲ înainte de inventarea conservelor, soldații sufereau de malnutriție.

Spre deosebire de Napoleon, care credea într-o independență a Corsicii chiar și alături de Franța, pentru Paoli singura variantă posibilă era independența absolută. Cel care stătea în fața lui Napoleon nu era eroul său, ci doar un politician bătrân care încerca să-și mențină poziția de conducător al armatei corsicane. Nici Paoli nu a avut o impresie prea bună despre Napoleon. Nu avea o impresie bună despre familia Bonaparte în general, considerându-l pe Charles un trădător.

▲ Institutul Militar Regal din Paris, unde Napoleon a studiat, a fost transformat în muzeu.

În urma acestei întâlniri, ceva s-a schimbat în tânărul Napoleon. Și-a pierdut speranța în Paoli, dragostea față de Corsica, iar interesul pentru mișcarea de independență s-a micșorat treptat. Transformarea sa interioară a devenit completă la vârsta de 24 de ani, când familia i-a fost evacuată din Corsica, de către adepții lui Paoli. Iubise Corsica din toată inima și scrisese chiar un eseu despre această insulă, însă acest incident i-a provocat o rană sufletească ireparabilă.

▸ Schița neterminată al lui Jacques-Louis David, înfățișându-l pe Napoleon. Unul dintre profesorii de la academia militară din Briennes îl descria pe Napoleon ca fiind „un tânăr tăcut și nefericit, dar un student vorbăreț, căruia îi plăcea să participe la dezbateri".

Eroul poporului născut din frământările vremii

Un nou țel

În timp ce Napoleon trăia o viață dublă, ca soldat francez și corsican, în Franța avea loc un eveniment important. În iulie 1789, poporul francez s-a răsculat împotriva regelui din familia Bourbon, înarmându-se și asediind închisoarea Bastilia.

Această răzvrătire împotriva autorităților s-a extins în întreaga țară. Regele Ludovic al XVI-lea devenise prea atașat sistemului feudal, care dăinuia de prea mult timp, iar el și Maria Antoaneta trăiau o viață excesiv de luxoasă, îndepărtându-se complet de oamenii de rând. După cucerirea Bastiliei, se spune că generalul regelui, aflând că el și trupele sale aveau să fie masacrate, a răspuns calm și nonșalant: „Violență, deci?" Nu și-ar fi imaginat că în mai puțin de patru ani avea să fie condamnat la moarte.

Când Napoleon a auzit că Ludovic al XVI-lea fusese decapitat, a râs, gândind: „Ce idiot..." Deși Napoleon era el însuși implicat în reprimarea revoluției, s-a răzgândit repede în privința situației politice și s-a decis să sprijine revoluția. Unul dintre motive a fost situația din Corsica. După evacuarea familiei sale de pe insulă, renunțase la scopul său de a obține independența Corsicii, pornind în căutarea unui nou țel în viață. Într-un final, organizatorii revoluției au fost cei care i-au dat răspunsul.

Pictură de Delacroix „Libertatea conducând poporul". Acest tablou a devenit simbolul Revoluției Franceze.

Revoluția s-a răspândit în întreaga Europă, oamenii nemaiputând să suporte vechile forme de guvernare feudală și dorind ceva nou. Acesta a devenit noul scop al lui Napoleon: să instaurareze republica, în locul monarhiei. Astfel, a uitat complet de Corsica și s-a alăturat mișcării revoluționare, încercând să devină la fel de francez ca și cei născuți în Franța.

Conducătorul Adunării Naționale, Maximilien Robespierre, era cunoscut pentru politica sa de teroare. Fratele mai mic al acestuia, Augustin, era înrolat în armată, iar Napoleon însuși a devenit un alt susținător loial al lui Maximilien. Robespierre a observat calitățile deosebite ale lui Napoleon, și le-a exploatat pentru a-i reprima pe contrarevoluționarii ce încercau să reinstaureze monarhia. Ca urmare, cariera militară a lui Napoleon a avansat rapid.

Sfârşitul Revoluţiei

Revoluția a reușit să răstoarne monarhia franceză, generând mișcări similare în țările vecine însă, după spusele multor intelectuali ai vremii, ceea ce a urmat nu a coincis cu ceea ce își propuseseră forțele revoluționare. Franța a rămas fără conducători puternici, așa că Anglia și alte puteri ale lumii au căutat să profite de situație.

Acestea au încercat să împartă Franța în două, cum s-a întâmplat în cazul Poloniei, însă francezii au mobilizat toți soldații disponibili, în încercarea de a atenua criza. Aceasta a fost perioada în care Napoleon s-a făcut remarcat.

În 1793, Napoleon a fost implicat în acțiunea de respingere a forțelor britanice care invadaseră portul Toulon.

▲ Pictură reprezentând Lovitura de Stat din 18 Brumar. Membrii Adunării s-au năpustit rapid asupra lui Napoleon (centru) atunci când acesta a intrat în sală.

▼ Regina Maria Antoaneta s-a căsătorit cu Ludovic al XVI-lea din motive politice. A fost foarte nefericită în căsnicie, cheltuind excesiv și dobândindu-și porecla „Madame Deficit". Stilul său excentric de viață a determinat nemulțumirea oamenilor.

DIN CULISE

GHILOTINA CARE A PUS CAPĂT MONARHIEI FRANCEZE

Revoluția Franceza l-a determinat pe Napoleon să acționeze așa cum a făcut-o. Se spune că unul dintre motivele revoluției a fost dezgustul poporului față de stilul de viață luxos al regelui și al soției sale, Maria Antoaneta, însă nemulțumirea poporului era mult mai veche. Ca urmare a sistemului feudal care plasa regele în fruntea statului și impunea impozite enorme oamenilor de rând, foametea s-a răspândit în aproape toată Franța. Oamenii de rând trăiau de pe o zi pe alta, însă nobilimea și familia regală, care se înfruptau din mâncăruri alese , nu puteau înțelege greutățile acestora.

La 14 iulie 1789, nemulțumirea publică a culminat prin cucerirea Bastiliei. Totuși, oamenii nu s-au oprit aici. Regimul de teroare instaurat de Maximilien Robespierre a ordonat executarea cuplului regal. Tocmai fusese inventată o nouă mașină de ucis – ghilotina, considerată în acele vremuri foarte eficientă, întrucât se obțineau execuții impecabile. Mulți au fost executați cu ghilotina și, ca o ironie a sorții, unul dintre aceștia a fost chiar Robespierre.

▲ Bastilia a fost construită ca fortăreață în secolul al XIV-lea

▲ Ghilotina este una dintre invențiile care se datorează Revoluției Franceze. Era un instrument de execuție eficient, utilizat în execuțiile publice.

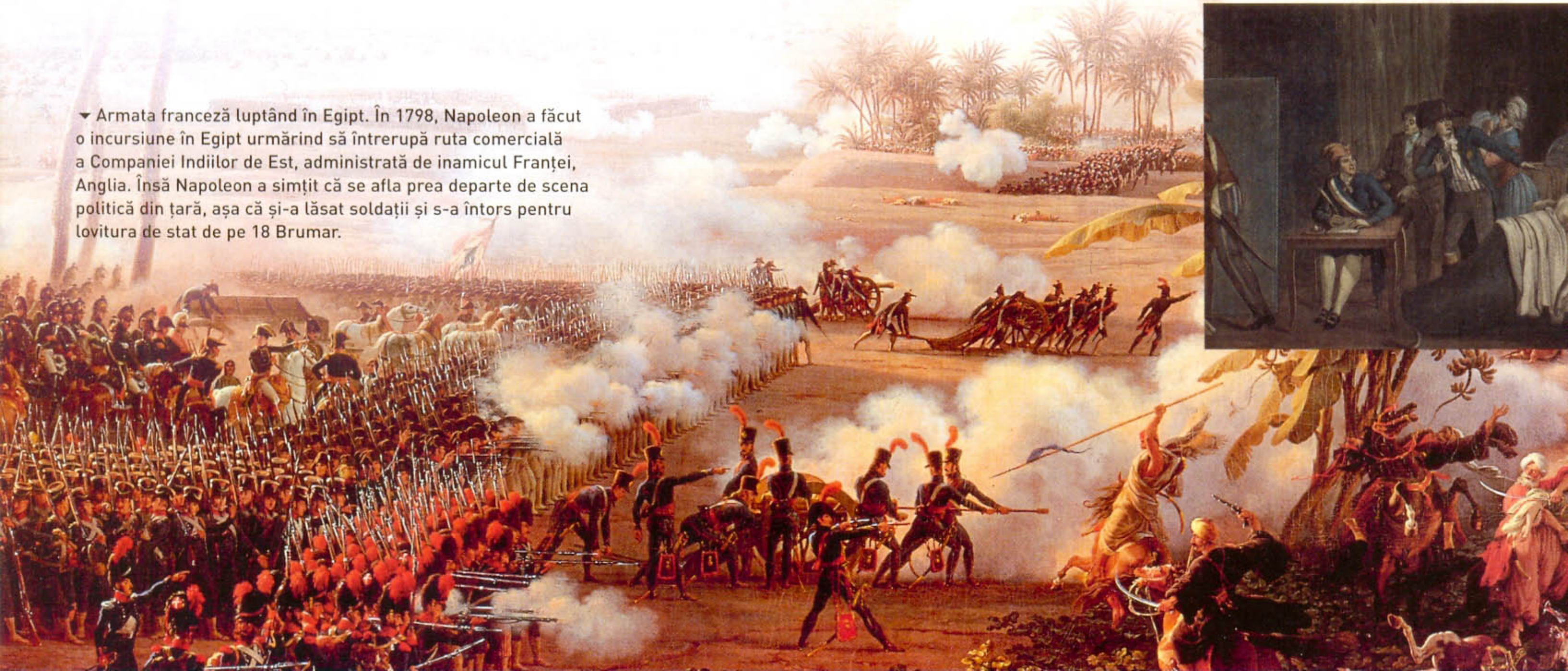
În 1794, a fost considerat ca făcând parte din reacțiunea termidoriană, care se opunea arestării lui Robespierre. A scăpat rapid de această etichetă, iar ceva mai târziu, în 1795 a fost numit de Barras să conducă represiunea împotriva contrarevoluționarilor. Ulterior, în loc să respingă atacurile statelor invadatoare, Napoleon și-a condus armata în expediții în țări străine, dobândind victorie după victorie, reușind fie să supună, fie să încheie alianțe cu aceste state. Poporul francez avea mai multă încredere în Napoleon, invincibilul conducător militar, decât în politicienii care începuseră mișcarea revoluționară.

Apoi, pe 9 noiembrie 1799 (18 Brumar), pentru a proteja consiliul de iacobini, Napoleon s-a autointitulat Prim Consul. În ziua următoare, consiliul a primit ordin să revizuiască Constituția, pentru a-i acorda lui Napoleon și mai multă putere, idee dezaprobată de numeroși membri. Dezbaterile asupra revizuirii au durat mult, dar în final Napoleon a reușit să convingă consiliul celor 500 să ajungă la concluzia dorită de el. Când a pășit în încăpere, a fost întâmpinat cu strigăte de către opozanții săi: „Dictatorule!" Fratele său, Lucien, permisese prezența membrilor armatei, iar aceștia au făcut uz de forță pentru a-i reduce la tăcere pe opozanții lui Napoleon. Astfel, a luat naștere regimul său, Napoleon autointitulându-se cel mai puternic om din Franța. Acest eveniment este cunoscut drept Lovitura de Stat din 18 Brumar. Pe 15 decembrie a fost proclamată Constituția. În acea zi Napoleon declara: „Drag popor, principiile care au stat la baza revoluției au fost adoptate. Revoluția a luat sfârșit."

▼ Revoluționarul Murat (în centru) a fost executat de către dușmanii săi. Revoluția franceză s-a întins de-a lungul a 10 ani de intrigi constante și operațiuni secrete.

▼ Armata franceză luptând în Egipt. În 1798, Napoleon a făcut o incursiune în Egipt urmărind să întrerupă ruta comercială a Companiei Indiilor de Est, administrată de inamicul Franței, Anglia. Însă Napoleon a simțit că se afla prea departe de scena politică din țară, așa că și-a lăsat soldații și s-a întors pentru lovitura de stat de pe 18 Brumar.

Cei de la putere adoră războiul

Generalul invincibil este din nou triumfător.

NAPOLEON a fost un ofițer deosebit de talentat, care a avut forța de a se autointitula Prim Consul. Inițial, curajul său a fost inițial remarcat în timpul luptei de la Toulon, când Napoleon era încă foarte tânăr. Nu mult după aceea, conducea întreaga armată împotriva unor inamici redutabili. Acesta a fost modul lui Napoleon de a răspunde așteptărilor mamei sale, care își dorea foarte mult ca fiul ei să devină un om influent.

Ca general, nu îi plăcea să urmărească lupta de pe vârful unui deal. Își dorea, de asemenea să își demonstreze forța în luptă. Și-a perfecționat aptitudinile de luptător, și-a dezvoltat mobilitatea, s-a pregătit pentru a muri, trei dintre lucrurile cerute unui soldat care pleacă la război.

A câștigat numeroase bătălii. La un moment dat, chiar și-a lasat soldații în urmă, pentru a se întoarce la Paris să organizeze lovitura de stat și să se intituleze Prim Consul. Nu-i plăcea să se angajeze în dispute cu politicienii din Paris. Chiar și în calitate de conducător al țării, a continuat să fie mai degrabă un conducător militar decât un politician și a împins tot mai departe hotarele țării, cucerind teritoriu după teritoriu. Strategiile lui de luptă au devenit din ce în ce mai eficiente, câștigându-i renumele de rege al războaielor. Avea obiceiul ca, după fiecare victorie obținută, să se întoarcă triumfător în Paris și să conducă o paradă prin oraș. Își dorea să impresioneze prin eroismul său, pentru a putea fi încoronat împărat.

CĂLĂTORII ÎN TIMP

O VIAȚĂ DE RĂZBOI TRĂITĂ DIN BĂTĂLIE ÎN BĂTĂLIE

Istoria luptelor lui Napoleon a început când acesta avea 23 de ani. Prima bătălie în care s-a remarcat a avut loc în 1793, când englezii au invadat Toulonul. Contrarevoluționarii s-au aliat cu Anglia și cu alte state și au încercat să invadeze orașul-port din sudul Franței. Datorită lui Napoleon, pe atunci simplu locotenent de artilerie, Franța a reușit în mod miraculos să respingă atacul invadatorilor. Ca urmare, a fost promovat căpitan de divizie, apoi conducător al forțelor armate în prima expediție în Italia. Un an mai târziu, în 1789, a avut o confruntare armată foarte dură cu comandantul britanic, Horatio Nelson, în Egipt.

În 1800, în timpul celei de-a doua expediții în Italia, a hotărât să treacă Alpii înzăpeziți pentru a lua prin surprindere armata austriacă. Această victorie i-a consolidat poziția în cadrul armatei. După ceremonia de încoronare, l-a întâlnit din nou pe Nelson în bătălia navală de la Trafalgar, unde a fost înfrânt, câștigând însă bătălia pe uscat împotriva englezilor și apoi pe cea de la Austerlitz și atingând astfel culmea succesului militar.

După înfrângerea din Rusia în 1812, Napoleon a decăzut rapid de la putere. A fost nevoit să se retragă în timp ce lupta împotriva rușilor și, curând după aceea, să renunțe la titlu, fiind trimis în exil pe insula Elba. I s-a oferit ocazia să revină în 1815, când a condus armata împotriva englezilor la Waterloo. Însă armata franceză a pierdut această bătălie, iar ulterior Napoleon nu a mai avut ocazia de a-și conduce trupele.

9-19 dec. 1793	Bătălia de la Toulon
2 aprilie 1796-17 octombrie 1797	Prima expediție în Italia
19 mai 1798-23 August 1799	Expediția în Egipt
20 mai 1800-20 iulie 1800	A doua expediție în Italia
21 Octombrie 1805	Bătălia de la Trafalgar
2 decembrie 1805	Bătălia de la Austerlitz
5 iulie 1809	Bătălia de la Wagram
24 iunie 1812-Decembrie 18, 1812	Invazia din Rusia
2 decembrie 1813-Martie 31, 1814	Luptele din Franța
8 iunie 1815	Bătălia de la Waterloo

▾ Napoleon în bătălia de la Wagram din 1809

▴ Castelul Malmaison, care se află încă la periferia Parisului. Josephine locuia uneori acolo, iar Napoleon îl considera un loc foarte liniștit.

▸ Josephine Beauharnais era una dintre amantele lui Barras. Napoleon nu părea genul ei, totuși, acesta a fost cucerit de farmecul ei. A cerut-o în căsătorie de mai multe ori și, în cele din urmă, ea a acceptat.

◂ Arcul de Triumf din „Place de l'etoile", terminat în 1836 (cunoscut azi drept Charles de Gaulle Etoile). A fost ridicat în onoarea numeroaselor bătălii purtate de Napoleon.

Dragostea pentru soția sa

Cu trei ani înainte de terminarea revoluției prin lovitura de stat a lui Napoleon, acesta s-a căsătorit cu Josephine de Beauharnais. Aceasta era cu șase ani mai în vârstă și a obținut o mare influență prin căsătoria cu invincibilul împărat. Napoleon plecase de acasă la o vârstă foarte fragedă, pentru a merge la academia militară, apoi și-a petrecut timpul mai mult prin războaie, așa că nu avusese niciodată cu adevărat ocazia de a fi iubit și răsfățat de mama sa. Probabil din această cauză, copilăria lui nu a fost una fericită. Avea să scape de tensiunea acumulată pe câmpul de luptă discutând și destăinuindu-se soției sale.

„A fost o zi lungă de luptă, mi-aș dori să mă pot întoarce la tine, încântătoarea mea soție și să îți spun că sunt nemulțumit. Tocmai am citit o scrisoare foarte seacă de la un prieten. Îți trimit împreună cu această scrisoare un sărut, undeva adânc, undeva jos... "

Biblioteca de amintiri

ȘAMPANIE ȘI SUPERSTIȚIE

Napoleon a împrumutat numele său unui coniac de cea mai bună calitate și, într-adevăr, putem spune că îi plăcea foarte mult alcoolul. În afară de coniac, aprecia în mod deosebit șampania. Există consemnări, conform cărora Napoleon ar fi făcut chiar baie în șampanie. De asemenea, înainte de a merge la război, obișnuia să îl viziteze pe Jean Remi Moet, care deținea o podgorie în regiunea Champagne. Aici, avea obiceiul de a bea un pahar pentru noroc, fiind un om superstițios. Această podgorie pe care Napoleon o vizita este renumită pentru vinul „Dom Perignon".

O singură dată, Napoleon și-a neglijat acest obicei și asta a fost înainte de bătălia de la Waterloo, din 18 iunie 1815. Ca urmare a înfrângerii în această bătălie importantă împotriva englezilor, Napoleon a fost din nou exilat, de această dată pe mica insulă Sfânta Elena. Cine știe, poate că dacă ar fi vizitat acea cramă cu o seară înainte, istoria ar fi fost complet schimbată...

▸ Șampania pe care Napoleon obișnuia să o bea: „Moet et Chandon".

Când era pe câmpul de luptă, Napoleon obișnuia frecvent să trimită Josephinei astfel de scrisori jucăușe, iar acasă se comporta uneori ca un copil. Se spune că Josephine, care a avut mai multe aventuri extraconjugale, făcea eforturi să satisfacă dorințele „copilului" său. Locuia mai mult în Malmaison, în apropiere de Paris, unde îl distra pe Napoleon crescând lei și alte creaturi exotice și oferind susținere morală singuraticului erou.

▾ În 1807, Napoleon reușește în sfârșit să pătrundă în castelul din Veneția și să finalizeze campania din Italia.

Nașterea Imperiului Francez

Conflictul cu biserica

ÎN MAI 1804, consiliul bătrânilor a revizuit Constituția și l-a proclamat pe Napoleon împărat. În decembrie, acesta l-a invitat pe Papa Pius al VII-lea la ceremonia de încoronare din catedrala Notre Dame.

Invitații la ceremonia de încoronare de la Notre Dame au fost șocați la sosirea lui Napoleon. Acesta purta o mantie lungă alb cu negru, foarte asemănătoare cu cea purtată cu 11 ani înainte de Ludovic al XVI-lea, imediat înaintea execuției sale.

În orice caz, nu aceasta a fost imaginea pe care Napoleon a dorit să o transmită. De fapt, el purta acea mantie în onoarea lui Charlemagne, un împărat francez din Evul Mediu și, la fel ca Charlemagne, a dorit ca Papa să oficieze ceremonia sa de încoronare. Nu dorea să amintească oamenilor de monarhia franceză, ci mai degrabă de imperiul francez condus de Charlemagne.

În timpul ceremoniei, nu numai ca s-a autoproclamat cu voce tare împărat, ci a și dorit să-și evidențieze puterea în comparație cu cea a Papei. În acea perioadă, Papa controla numeroase teritorii în toată Europa. Napoleon nu dorea să conducă un popor care îl considera pe Papă drept egalul său. Era bine știut că toate imperiile din Europa aveau nevoie de susținerea Papei, însă Napoleon nu era de acord cu această idee. În timpul ceremoniei, a încercat să-și impună autoritatea asupra Papei.

▲ Renumita proclamație a lui Napoleon: „Nu mai există politicieni, ci numai Napoleon". Acest portret de Francois Gerard îi evidențiază determinarea.

▼ În cunoscutul tablou al lui David, frustrarea Papei din timpul ceremoniei este surprinsă cu acuratețe. În colțul din stânga sus se poate vedea mama sa, Maria, privind de sus ceremonia, dar în realitate ea nu a fost prezentă, întrucât era împotriva ideii de monarhie.

Se obișnuia ca Papa să așeze coroana pe capul împăratului. Însă Napoleon a luat coroana din mâinile Papei și și-a așezat-o singur pe cap. Comandase de asemenea o coroană pentru împărăteasă, Josephine. Aceasta a fost o provocare directă la adresa Papei. Papa se prezentase la ceremonie pentru binele bisericii, dar a fost scandalizat de insulta pe care i-o adusese Napoleon. Din acel moment, Napoleon, despre care nu avusese niciodată o părere prea bună, a devenit dușmanul său. Pe lângă provocarea la adresa Papei, Napoleon dorea să demonstreze poporului francez că rămăsese credincios idealurilor revoluției. Și-a așezat singur coroana pe cap și a oferit o coroană și soției sale, încercând să sublinieze statutul său de conducător al poporului și să arate că nu uitase motivele care au dus la izbucnirea revoluției. A promis, de asemenea, să instituie multe reforme pe întregul continent, provocând schimbări în toată Europa.

▲ Împăratul a avut multe iubite, iar unii cred că sora sa, Pauline, s-a numărat printre ele. Avea o viață sexuală foarte activă, fiind renumit pentru infidelitățile sale.

Marele cuceritor

În mod inevitabil, în timp ce Franța semăna din ce în ce mai mult cu statul de dinainte de revoluție, poporul a început să aibă suspiciuni în privința ambițiilor eroului devenit împărat.

Așa că, de ce a vrut Napoleon să devină împărat? Era deja în fruntea guvernului și a armatei, prin urmare de ce a avut nevoie de mai mult? Dorea el să anunțe reinstaurarea monarhiei prin ceremonia sa de încoronare?

„Voi proteja toate teritoriile franceze, menținând drepturile, egalitatea și libertatea acestui popor."

Aceste cuvinte, care reprezintă ideile fundamentale ale revoluției, au fost rostite în timpul ceremoniei de încoronare, dar ele au sunat puțin deplasat, având în vedere că Napoleon renunța la ideea de „republică", transformând Franța într-un imperiu. Se pare că avusese motivele sale pentru decizia luată. La bătrânețe scria: „O republică încearcă să îmbunătățească sănătatea unei țări, creând un mediu în care oamenii să-și prezinte în mod deschis opiniile. Totuși, acest sistem aparent perfect va duce mai devreme sau mai târziu la căderea republicii. Pentru ca o țară să rămână puternică, este nevoie ca toată lumea să se adune în spatele unui scop și în spatele unui om."

Însă, pentru cei care nu îl agreau, în special Paul Barras, care încercase să-l folosească pe Napoleon pentru a câștiga putere politică, dar sfârșise prin a fi folosit de Napoleon, aceste cuvinte sunau complet forțat. Părea ciudat ca un bărbat născut în Corsica, care îndurase insultă după insultă la școala militară și care jurase răzbunare Franței, să devină împăratul țării pe care odată o urâse.

Omul-cheie

BARRAS CEL CORRUPT

Paul Barras îl salvase odată pe Napoleon de ghilotină. A fost printre primii politicieni care au recunoscut aptitudinile militare ale lui Napoleon. A hotărât să-l folosească pe acesta în bătălia împotriva englezilor, de la Toulon. Cum bătălia a fost un mare succes, Napoleon a profitat de ocazie pentru a avansa în rândul armatei. În același timp, Barras a decis să-l folosească pe Napoleon pentru a-și consolida puterea politică. El știa că toți politicienii aveau nevoie de sprijinul unei armate puternice.

▲ Paul Barras (1755-1828)

În 1794, Barras a reușit să înăbușe protestul termidorian. Vicleanul politician i-a atras de partea sa pe protestatari, punând capăt crizei. Într-o zi Napoleon a fost acuzat că ar fi prea apropiat de fratele mai tânăr al lui Robespierre și a fost arestat. Barras a fost cel care l-a scăpat de această neplăcere. Folosindu-și influența, a reușit să-l elibereze pe Napoleon în mai puțin de o săptămână. A făcut aceasta pentru a câștiga încrederea unui tânăr ofițer extrem de talentat. Mai târziu, ca membru al guvernului autocratic, Barras a ajuns la putere, devenind însă foarte corupt. Conștient de acest fapt, Napoleon a încercat să limiteze puterea lui Barras, rămânând totuși în relații bune cu acesta. Tot Barras a fost cel care l-a prezentat pe Napoleon viitoarei sale soții, Josephine.

Deranjat de ascensiunea lui Napoleon pe scena politică, Barras a început să comploteze împotriva acestuia. Napoleon însă a aflat și s-a întors rapid în Franța, din expediția în Egipt, și a organizat lovitura de stat. După lovitura de stat din 18 Brumar, Barras s-a retras de pe scena politică.

▲ Pe 24 decembrie 1800, forțele contrarevoluționare au comis un atentat asupra lui Napoleon. Au declanșat o bombă pe o stradă din apropierea Operei, în timp ce trăsura lui Napoleon trecea. În urma atacului, au murit 22 de oameni, 56 au fost răniți, iar Napoleon abia a scăpat cu viață.

Gloria și prăbușirea imperiului

▲ După căderea lui Napoleon, Marie Louise s-a întors în Austria, iar după ce Austria a cucerit câteva teritorii italiene, aceasta s-a recăsătorit cu un duce.

Problema succesiunii

La un an după ce a devenit împărat, Napoleon s-a autoproclamat și rege al Italiei. Chiar după încoronare, a continuat să invadeze alte țări spre a-și extinde teritoriul. Intenționa să aducă întreaga Europă sub conducerea familiei Bonaparte. Fratele său, Joseph, era regele Spaniei, Louis era regele Olandei, iar soțul surorii sale, Caroline, era regele Neapolelui. Singura problemă era că Napoleon nu avea un moștenitor direct.

Josephine avea deja 40 de ani, iar pe atunci se considera că este imposibil pentru o femeie să aducă pe lume copii la acea vârstă. Imperiul lui Napoleon atinsese dimensiuni inimaginabile. Nu dorea ca acesta să dureze o singură generație. Voia să existe un Napoleon al II-lea. Așa că a luat o decizie extrem de dificilă: a hotărât să divorțeze de Josephine. Se pare că aceasta a fost devastată de cutremurătoarea veste. În anul următor, în aprilie 1810, împăratul Franței se căsătorea cu tânăra Marie Louise, din faimoasa familie de Habsburg a Austriei. Napoleon avea 41 de ani, între cei doi existând o diferență de vârstă impresionantă. Napoleon însă a pretins: „soția mea trebuie să fie o prințesă austriacă". Prin urmare, familia lui Napoleon includea acum un membru al familiei regale austriece.

▶ Marie Louise, din familia Habsburg, era nepoata Mariei Antoaneta, care s-a căsătorit cu Ludovic al XVI-lea. Pentru Napoleon, era foarte important să aibă o soție dintr-o familie austriacă influentă.

Marie Louise era tânără și sănătoasă și a dat naștere primului copil la un an după căsătorie. Împăratul și-a numit copilul regele Romei, asigurându-se că avea să aibă un succesor. Fericit ca devenise tată, Napoleon își vizita fiul de mai multe ori pe zi, petrecând mult timp cu acesta.

◀ Napoleon, conducându-și trupele la luptă în 1814. Înregistrase numeroase victorii, dar a suferit o înfrângere teribilă în bătălia din Reims. O lună mai târziu a abdicat.

CLIPE PERSONALE

BIBLIOTECA LUI NAPOLEON

Napoleon era de asemenea cunoscut drept un „şoarece de bibliotecă", un lucru neobişnuit pentru un militar de carieră. Era renumit pentru pasiunea sa pentru citit şi avea propria bibliotecă în fiecare dintre reşedinţele sale, fiecare conţinând exact aceleaşi cărţi, astfel încât putea oricând să continue o carte începută. Unul dintre motivele pentru care a început să citească a fost persecuţia din copilărie. Plecase din Corsica pentru a merge la şcoală în Franţa, unde era batjocorit şi discriminat în mod constant. Citea pentru a uita de probleme.

Îi plăceau în special cărţile despre istorie şi topografie. A fost o perioadă în care l-a pasionat filozofia lui Jean Jaques Rousseau, deoarece acesta era un admirator al lui Paoli, omul care dedicase mult timp şi energie mişcării de independenţă din Corsica.

„Într-o zi, această insulă va surprinde tot restul lumii", scria Rousseau despre Corsica şi mai mult ca sigur, Napoleon a confirmat acest lucru.

Cu trecerea anilor, a uitat de mişcarea de independenţă a Corsicii, devenind ulterior împăratul Franţei. Probabil că lucrările lui Rousseau au rămas în biblioteca sa chiar după ce a ajuns la putere.

▲ Napoleon stând şi citind cu fiul său, regele Romei. Napoleon şi-a iubit enorm fiul. Napoleon al II-lea a moştenit de asemenea şi averea familiei Habsburg.

Roata norocului s-a întors

Divorţul lui Napoleon de Josephine, cauzat de incapacitatea acesteia de a procrea, a fost un eveniment nefast pentru domnia împăratului. Acesta a avut relaţii extraconjugale, dar nicio femeie nu a ocrotit copilul din el aşa cum o făcuse Josephine, ceea ce a dus la agravarea labilităţii sale psihice. Probabil tot acestui aspect i se datorează şi gafele strategice monumentale pe care le-a făcut aşa numitul rege al războiului în acea perioadă.

Cea mai mare dintre gafe a fost considerată expediţia din Rusia. Cu puţin timp înainte, Napoleon invadase Spania, însă, fără a aştepta victoria definitivă asupra acestui teritoriu, şi-a retras armata şi a pornit înspre est, către Rusia. Soldaţii din armata lui proveneau din Franţa, Spania, Italia şi Germania şi din diverse alte ţări, în total circa 500.000 de oameni. Numărul pare impresionant, însă rezistenţa ruşilor a fost mai aprigă decât se aşteptase. Odată intrat în Moscova, care fusese arsă în întregime de către ruşi, Napoleon a propus încetarea focului. Regele Alexandru I al Rusiei nu a acceptat propunerea lui Napoleon. Armata împăratului a rămas în Moscova aproape o lună, ceea ce s-a dovedit o decizie foarte neinspirată. Când s-a hotărât în final retragerea, aspra iarnă rusească deja începuse.

Armata rusă a luat-o înaintea forţelor în retragere, blocând drumurile şi incendiind oraşele din calea lor, fiind din ce în ce mai greu pentru francezi să-şi procure hrana. Aproape jumătate din armata de 500.000 de oameni a lui Napoleon a pierit din cauza gerului şi a foametei. Prin urmare, expediţia din Rusia a fost un eşec total pentru acesta. Pierzându-şi norocul în luptă, fostul erou al armatei a pierdut şi alte bătălii importante şi a decăzut rapid de la putere. Apoi, în 1814, forţele contrarevoluţionare l-au exilat pe insula Elba din Marea Mediteraneană.

◄ După exilarea lui Napoleon, nepotul lui Ludovic al XVI-lea, Ludovic al XVIII-lea, a fost înscăunat, restaurând monarhia.

▼ Casa de pe insula Elba, unde a locuit Napoleon în exil.

Singuratica insulă Elba

Cele 100 de zile.

NAPOLEON A FOST TRIMIS în exil pe mica insulă Elba, situată chiar la est de Corsica, insula sa natală. Părea că-i este sortit să-și petreacă restul zilelor pe această insulă, însă a primit o a doua șansă. Ludovic al XVIII-lea stârnise un val de nemulțumire, iar oamenii începeau să regrete anii de glorie trăiți sub regimul lui Napoleon, mulți cerând reîntoarcerea acestuia. Prin urmare, Napoleon a strâns câteva sute de soldați și a evadat de pe Elba, ajungând în sudul Franței pe 1 martie 1815, la mai puțin de un an de când fusese trimis în exil. Susținerea puternică din partea poporului a făcut posibil acest lucru. Oamenii l-au primit cu brațele deschise pe cel care le insuflase simțul mândriei. Temându-se pentru viața sa, Ludovic al XVIII-lea a părăsit Parisul și a plecat în exil.

„Nu-mi mai doresc un vast imperiu. Tot ce îmi doresc acum pentru imperiul francez este stabilitate și fericire."

Întors la putere, Napoleon a rostit aceste cuvinte, încercând să încheie un acord de pace cu englezii și cu puterile aliate. Însă era prea târziu, deoarece aceștia hotărâseră deja, în cadrul întâlnirii de la Viena să recâștige Europa de sub dominația lui Napoleon, așa că singura soluție era războiul. Către sfârșitul lunii iunie au fost mobilizați 130.000 de soldați din Paris pentru a lupta împotriva statelor aliate și părea că vor ieși învingători. Însă pe 18 iunie, în orașul Waterloo, la sud de Bruxelles, au suferit o înfrângere decisivă. Se împlineau exact 100 de zile de când Napoleon revenise la putere.

▲ Napoleon pe „Bellerophon", în drum spre Sfânta Elena. „Am ales de bună voie să călătoresc pe acest vapor. Așa că tratați-mă ca pe un om de rând nu ca pe un prizonier", a protestat Napoleon. Însă nu i s-a dat ascultare.

Înapoi în exil

După ce a fost detronat pentru a doua oară și lăsat fără titlu, Napoleon s-a îmbarcat pe vaporul militar englez „Bellerophon" , sperând să fie exilat în Anglia. Însă acest lucru nu i-a fost permis, ci a fost în schimb trimis pe insula Sfânta Elena din Atlanticul de Sud. Sfânta Elena este o insulă foarte izolată, situată mai aproape de Africa decât de Europa. Aceasta a fost pedeapsa dată de puterile aliate, care îl condamnau pe Napoleon pentru anii de frământări pe care îi trăise Europa.

Viața de pe Sfânta Elena a fost dură. Nu a dus o viață ușoară și calmă cum avusese pe Elba.

I s-a dat o casa țărănească renovată pe insulă și se afla permanent sub supravegherea soldaților britanici. Țările aliate simțeau nevoia de a-l supraveghea încontinuu, ca să nu evadeze, așa cum se

▼ Pe Sfânta Elena, Napoleon s-a aflat sub supravegherea permanentă a soldaților britanici.

întâmplase pe insula Elba.

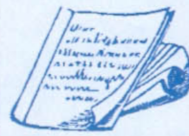
Oricum, Napoleon nu mai avea puterea să fugă. Suferea din cauza climei tropicale, neobișnuit cu căldura și umiditatea și până și sarcinile cele mai ușoare îl epuizau. Era mereu înjosit de șeful forțelor britanice pe Sfânta Elena, Hudson Lowe, care s-a asigurat ca el să nu mai aibă forța psihică necesară pentru a planifica o altă revenire. Tot ceea ce putea face era să-și amintească de zilele de glorie. Și-a notat experiențele de pe Sfânta Elena cu ajutorul unui scrib căruia îi dicta jurnalul. Acesta este un extras din jurnalul său:

„În mod cert, istoricii remarcă ambiția atunci când analizează evenimentele trecute, multă ambiție. Însă ambiția este de fapt cu mult mai mare, mult mai puternică decât cred ei".

Pe 5 mai 1821, la șase ani după ce fusese trimis pe insulă, fostul împărat s-a stins în tăcere pe insula Sfânta Elena. Autopsia efectuată imediat a indicat o malformație a glandei pituitare. Se spune că aceasta i-a cauzat multe probleme de sănătate și instabilitatea psihică.

„Vreau să fiu înmormântat într-un sat de pe malul Senei, înconjurat de poporul francez", a spus Napoleon, așa că a fost adus din insula Sfânta Elena înapoi în Franța. Acum mormântul său se găsește în Domul Invalizilor din Paris.

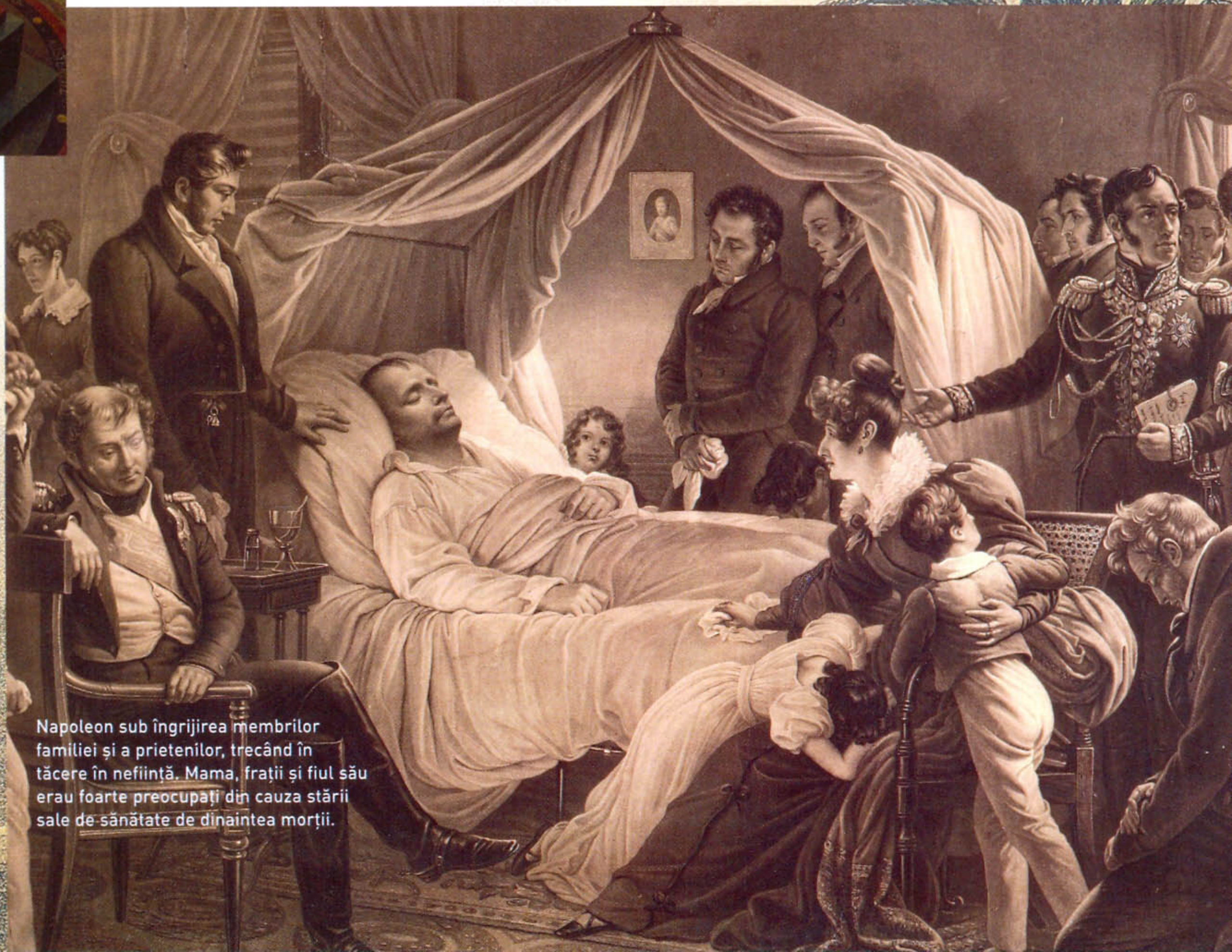
Versiune diferită

FAPTE DESCOPERITE DUPĂ 200 DE ANI DESPRE MOARTEA EROULUI

Multe figuri istorice sunt asociate cu teorii ale conspirației. Cauza oficială a morții sale a fost cancerul de stomac, însă în urma unor analize recente ale unor fire de păr, s-au descoperit urme de arsenic. Arsenicul se folosește încă de pe vremea Romei antice drept o otravă extrem de puternică și de eficientă. În mod normal, victimele mor la câteva ore după ce intră în contact cu otrava. Acest fapt este cunoscut drept „otrăvire acută". În cazul lui Napoleon însă, probele indică o „otrăvire cronică". Zilele pe care le-a petrecut pe Sfânta Elena au fost foarte riguros consemnate de cei care îl înconjurau, iar aceste rapoarte arată că el prezenta afecțiuni pulmonare neobișnuite, diaree constantă și multe alte probleme asociate otrăvirii cu arsenic. În acea perioadă efectele otrăvii asupra corpului uman nu erau cunoscute și deci nimeni nu știa exact modul în care expunerea lentă la arsenic poate afecta organismul. Când s-a efectuat autopsia, medicii nu au avut acces la instrumente care să le permită detectarea substanțelor otrăvitoare.

Unele studii arată că lemnul folosit la construcția pereților reședinței sale ar fi conținut urme de arsenic, însă conform ultimelor cercetări, firele din părul său arată că avea o concentrație de arsenic în corp de 38 de ori mai mare decât cea normală. Este aproape imposibil să se trăiască atât de mult cu o cantitate atât de mare de otravă în organism. În plus, rezultatele autopsiei au mai indicat și cantități neobișnuite de mercur și cianură în corpul sau.

În orice caz, nu există dovezi clare că cineva l-a otrăvit cu bună știința, însă ideea de asasinare este cu siguranță mult mai dramatică și mai potrivită unui erou de talia lui Napoleon.

Napoleon sub îngrijirea membrilor familiei și a prietenilor, trecând în tăcere în neființă. Mama, frații și fiul său erau foarte preocupați din cauza stării sale de sănătate de dinaintea morții.

Strategiile militare ale Regelui Războiului

Numele de Napoleon Bonaparte este sinonim cu „erou". Unul dintre motivele succesului său de conducător se datorează, în mod cert, faptului că stăpânea tehnici de luptă excepționale. Numai datorită vitejiei a reușit să ajungă personajul cel mai puternic al Franței, deși a crescut într-o familie nobilă de rang inferior, devenind ulterior cunoscut drept regele războiului. Haideți să studiem aceste strategii militare pe care le folosea cu atâta măiestrie.

Geniu militar

NU SE ȘTIE EXACT MOMENTUL în care Napoleon a fost consacrat Regele Războiului. Cu toate acestea, este clar că numele său a devenit din ce în ce mai cunoscut în întreaga Europă, datorită răspândirii zvonurilor despre un general care nu a cunoscut niciodată înfrângerea și care cucerea teritoriu după teritoriu. Realizările sale erau atât de mari, încât este plauzibil ca în această perioadă să își fi câștigat supranumele de rege al războiului. Privindu-și în retrospectivă viața petrecută în războaie, Napoleon spunea:

„Războiul implică niște strategii foarte neobișnuite. Am participat la peste 60 de bătălii, însă tot ce am învățat despre tactica de luptă a fost din propria mea experiență."

Geniul său militar nu creștea neapărat după fiecare luptă, ci era mai degrabă o calitate înnăscută, scria Napoleon în memoriile sale.

◂ Unul dintre primii mentori ai lui Napoleon, Joachim Murat. S-a căsătorit cu sora lui Napoleon, Caroline și a devenit Regele Neapolelui.

▴ Tabloul lui David înfățișându-l pe Napoleon traversând Alpii. Era într-adevăr îmbrăcat astfel în timp ce călărea, însă tabloul a fost ușor exagerat pentru a-i conferi o imagine și mai eroică.

Totuși, Napoleon a recunoscut că victoriile sale s-au datorat uneori unui strop de noroc.

„Strategiile de luptă, condițiile, starea fizică a soldaților, relieful sunt complet diferite de la o bătălie la alta. În plus, există două feluri diferite de strategii de luptă. Bune și proaste. Strategiile bune pot eșua dacă nu sunt aplicate la timpul potrivit, iar strategiile proaste pot da rezultate bune."

În continuarea acestei idei, Napoleon credea cu convingere că cei capabili să aleagă strategiile „bune" nu erau neapărat buni comandanți. Există o diferență între capacitatea de a alege strategiile în general și capacitatea de a alege o strategie în funcție de condițiile de luptă efective.

▲ Napoleon, îngrijindu-și soldații răniți. Știa ce simțeau soldații și, de asemenea, știa exact ce să spună pentru a-i motiva.

Războiul aparține comandanților

Napoleon obișnuia să studieze câmpul de luptă după fiecare bătălie. Indiferent că era sau nu vorba despre inamicii săi, el privea cadavrele împrăștiate pe câmp ca și cum ar fi văzut „ceva frumos" în acea priveliște. Soldații își priveau generalul cu groază, deoarece acesta nu părea să verse vreodată lacrimi sau sânge în luptă. Cât despre Napoleon, acesta credea cu convingere că războiul era dus numai între comandanți, prin urmare, nenumăratele cadavre pe care le privea reprezentau imensitatea puterii sale. „Nu armata romană a fost cea care a cucerit Galia, ci Iulius Caezar. Nu armata macedoneană a cucerit sat după sat de-a lungul râului Indus, ci însuși Alexandru Macedon", spunea Napoleon. Numărul mare de soldați nu garanta victoria. Victoria depindea mai degrabă de comandantul care conducea trupele.

„În dicționarul meu personal, cuvântul «imposibil» nu există".

▼ Într-o bătălie din 1807 care a avut loc în Polonia, forțele franceze au înfrânt Rusia. Mai târziu, armata rusă a opus o rezistență mai mare, determinându-l pe Napoleon să organizeze expediția din Rusia.

Napoleon a rostit această frază vestită după ce a devenit prim consul în 1800, când a decis să traverseze Alpii pentru a-și surprinde inamicul în timpul celei de-a doua expediții din Italia. Iată încă o dovadă a convingerii sale că soarta războiului depinde numai de deciziile luate de comandant. Dușmanul nici nu bănuia că francezii vor recurge la o astfel de strategie, pe cât de eficientă, pe atât de dură pentru soldați. Un comandant trebuie să aibă calități excelente de conducător, pentru a face imposibilul posibil, iar Napoleon era întotdeauna rațional și realist în ceea ce privește potențialul soldaților săi.

Modernizarea armatei

Era ceva obișnuit pentru Napoleon și armata lui să întreprindă campanii de câte șase luni, așa cum s-a întâmplat în cea de-a doua expediție în Italia. Câteodată, lua chiar și 100.000 de soldați cu el, aproape cât un oraș întreg. Cu cât campaniile durau mai mult, cu atât soldații începeau să simtă dorul de casă și de familie, iar nemulțumirea creștea. Așa că Napoleon a luat o serie de măsuri.

▲ Napoleon privind Moscova în flăcări. Rușii și-au incendiat propriile case și s-au retras în sate pentru a înfometa armata franceză. Trupele lui Napoleon au întâmpinat o rezistență neașteptată în timpul expediției din Rusia.

O măsură foarte neobișnuită a fost publicarea unui ziar militar. A avut două scopuri când a decis publicarea ziarului și când a obligat soldații să-l citească. Unul era ca aceștia să fie la curent cu ce se întâmpla în țară în lipsa lor, alinându-le astfel dorul de casă. În al doilea rând, Napoleon își publica mesajele și gândurile în cadrul ziarului, acesta fiind un mod foarte eficient de a comunica cu trupele sale. Astfel, a reușit să inspire un ideal comun trupelor sale, reușind să pară mult mai mare și mai puternic decât era în realitate. Poporul îl privea ca pe un erou, ceea ce i-a garantat susținerea absolută din partea soldaților și a oamenilor de rând.

Napoleon a creat, de asemenea, un sistem de ajutorare a răniților în război, a îmbunătățit nutriția soldaților prin introducerea conservelor și a făcut multe alte lucruri inovatoare, modernizând într-adevăr armata. Pe lângă strategii excepționale, Napoleon avea și un talent înnăscut de războinic, ceea ce i-a adus numeroase victorii.

Expediția din Rusia

Drumul mătăsii
DRUMUL NESFÂRȘIT CARE LEGA ORIENTUL DE OCCIDENT

◂ Viața dusă de Maria Antoaneta reflectă cel mai bine luxul cu care s-au înconjurat regii de Bourbon. Părăsea rareori Palatul Versailles.

▴ Doar privind frumoasa coroană a Josephinei, este evident că Napoleon a încercat sa copieze stilul de viață opulent al regilor de Bourbon.

▸ Maria Antoaneta rareori părăsea palatul de la Versailles, dar când o făcea, lua mereu cu ea un set de ceai portabil.

Stilul de viață luxos al reginelor Franței

Maria Antoaneta, Josephine de Beauharnais și Marie Louise sunt cele trei regine ale Franței, de la mijlocul secolului al XVII-lea până la începutul secolului al XIX-lea.

Să amintim câteva detalii despre viața acestora la palat.

Ca soție a lui Ludovic al XVI-lea, Maria Antoaneta, membră a cunoscutei familii austriece Habsburg, a avut un stil de viață atât de extravagant încât a stârnit furia oamenilor de rând, determinându-i să pornească revoluția franceză. Cunoscută drept „Madame Deficit", aceasta cheltuia în mod excesiv, compensând astfel lipsa împlinirii conjugale. Organiza deseori petreceri fastuoase la castelul Versailles.

Pe de altă parte, prima soție a lui Napoleon, care locuia în castelul Malmaison, nu a cheltuit nici pe departe la fel de mult ca Maria Antoaneta. Napoleon se întorcea acasă așteptând să fie iubit și răsfățat ca un copil, așa că ea îl întâmpina cu jucării și decora palatul într-un stil copilăresc. De asemenea, planta trandafiri și îi plăcea să creeze parfumuri.

Marie Louise, a doua soție a lui Napoleon, nu a fost mai mult decât o „soție trofeu".

Ea provenea tot din familia Habsburg, ca și Maria Antoaneta, și, prințesă fiind, își dorea un stil de viață luxos. După căderea lui Napoleon, a revenit în Austria, recunoscând că mariajul său fusese doar unul politic.

▸ Josephine, care nu avea origine nobilă, a preferat stilul de viață liniștit celui luxos.

Toate aceste trei femei au trăit în epoca care a fost probabil cea mai glorioasă pentru Franța, de la regii de Bourbon la Napoleon. Toate trei au lăsat în urmă obiecte extrem de valoroase, care sunt rezultatul stilului lor de viață luxos.

◂ O mică cutie pe care Marie Louise i-a trimis-o lui Napoleon. Portretul ei este în mijlocul cutiei din aur pur, pe care Napoleon o folosea drept tabacheră.

▸ Papucii lui Josephine. Erau foarte fragili și se rupeau frecvent, astfel încât se spune că folosea peste 500 de perechi în fiecare an.

▸ Unul dintre ligheanele preferate ale Mariei Antoaneta. Pe vremea aceea nu existau toalete, astfel că se foloseau astfel de recipiente.

Alte personalități remarcabile care au avut relații cu Napoleon

Napoleon, cel care a readus pacea în Franța, visa să cucerească întreaga Europă. Mulți artiști au fost inspirați de curajul său și l-au înfățișat în operele lor drept eroul ideal. Pe de altă parte, alții erau deranjați de ambițiile sale înalte și de caracterul său dezagreabil. Bărbatul care a străbătut toată Europa, extinzându-și teritoriul, a influențat multe alte personalități.

Autorul preferat al „șoarecelui de bibliotecă"

Johann Wolfgang Goethe (1749-1832)

Pasionat de literatură încă din copilărie, Napoleon își lua mereu cărți atunci când pleca la luptă. Una dintre lecturile sale preferate era „Suferințele tânărului Werther" a lui Goethe. Aceasta spunea povestea tânărului Werther, căruia nu îi este permis să fie împreuna cu femeia iubită. Probabil că Napoleon se identifica cu personajul principal, din moment ce a citit cartea de șapte ori.

Goethe a fost un prolific scriitor german, care a scris critică, dramă, proză scurtă cum ar fi „Anii de drumeție ai lui Wilhelm Meister", lucrare foarte apreciată de criticii literari.

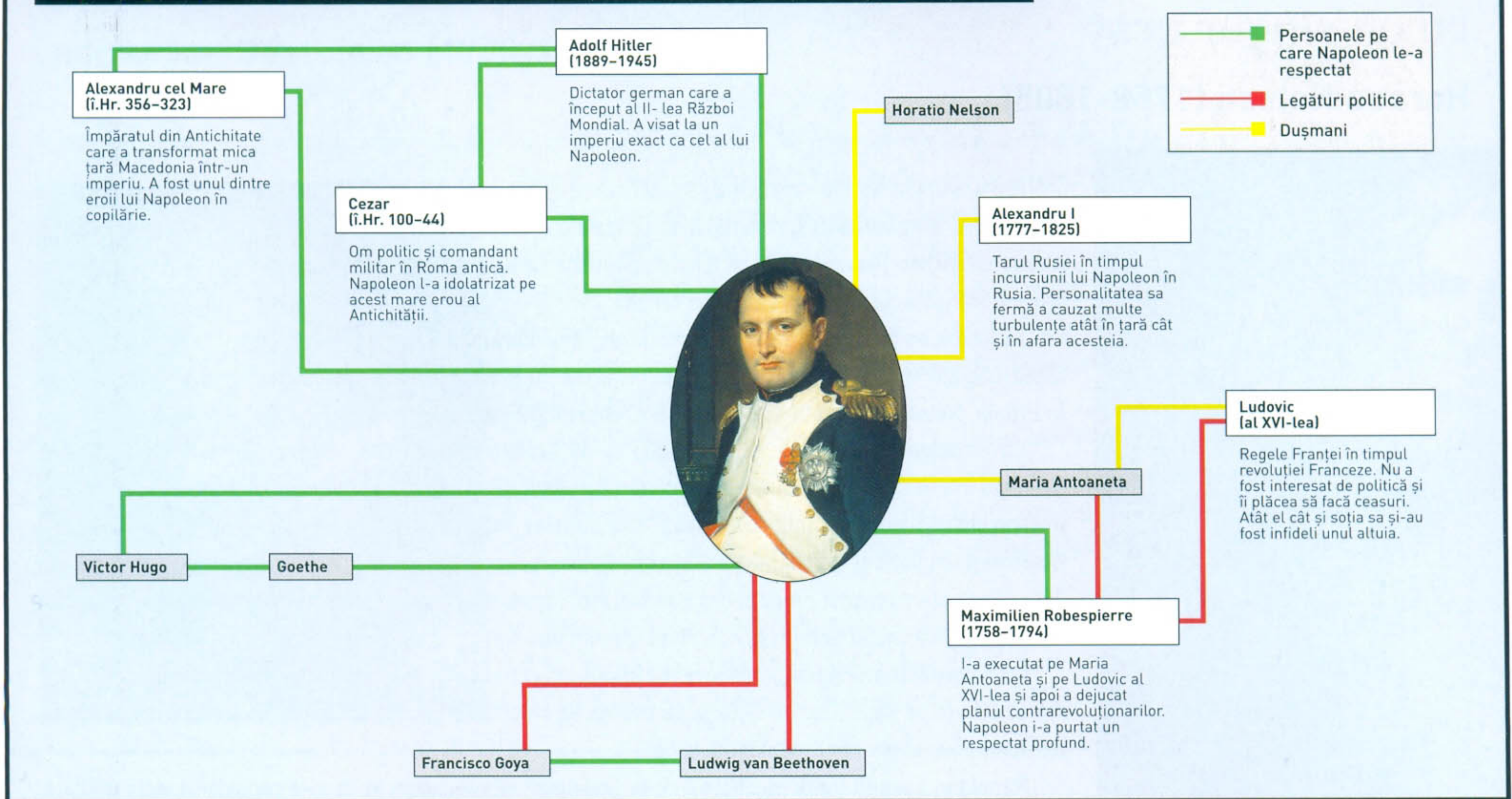
El și Napoleon s-au întâlnit în Germania, în 1808. Napoleon a mers doar pentru a-l întâlni pe Goethe, care avea un respect profund pentru eroul Franței, numindu-l „o mare personalitate".

La începutul întâlnirii Napoleon și-a exprimat admirația pentru opera lui Goethe, apoi a început să analizeze amănunțit „Suferințele tânărului Werther". După spusele de mai târziu ale lui Goethe, Napoleon nu a înțeles în întregime sfârșitul poveștii. Împăratul i-a recomandat apoi lui Goethe să scrie despre Brutus. Un pic uimit de toată situația, Goethe a spus: „Este incredibil de impresionant să știu că cineva este atât de îndrăgostit de opera mea".

După întâlnire, Napoleon i-a spus scriitorului că era „un om în adevăratul sens al cuvântului". „Nimeni nu înțelege firea umană mai bine decât Goethe, prin urmare el este cel mai uman dintre toți", a spus Napoleon. Ca răspuns, Goethe a spus despre Napoleon: „Viața sa este cea a unui semizeu, mărșăluind de la o bătălie la alta, de la o victorie la alta". Faptele eroice ale lui Napoleon sunt reflectate în romanul „Faust" al lui Goethe.

REȚEAUA DE LEGĂTURI PERSONALE

▲ Personalitățile din cadran gri sunt descrise în detaliu în acest capitol.

„Femeia diabolică" care a generat Revoluția Franceză

Maria Antoaneta (1717-1780)

Cu toate că Maria Antoaneta și Napoleon au avut existențe complet diferite, viața amândurora s-a sfârșit după o serie de dezamăgiri și necazuri.

În 1770, Maria Antoaneta, din nobila și vestita familie austriacă Habsburg, s-a căsătorit în Franța cu Ludovic al XVI-lea. Ca regină, puterile îi erau nelimitate, așa că a cheltuit o mare parte din banii câștigați din greu de contribuabili, astfel stârnind furia în rândul populației, care a început să se revolte. Săraci și oprimați de monarhie, mulți dintre cetățenii Franței erau obligați să muncească din greu zi de zi pentru a-și putea câștiga pâinea. Soluția Mariei Antoaneta pentru această situație a fost: „N-au pâine? Să mănânce cozonac." În 1793, Maria Antoaneta a fost executată în Place de la Concorde, iar apoi Napoleon a preluat conducerea Franței, o țară fără guvern la vremea respectivă.

Bonaparte a continuat să-și exercite controlul asupra întregii Franțe și Italii, bucurându-se de o impresionantă susținere a poporului. Josephine a devenit succesoarea Mariei Antoaneta, ca regină a Franței. Ea s-a mutat la castelul Malmaison, însă nu i-a plăcut camera în care locuise Maria Antoaneta și i-a cerut soțului ei să o renoveze. Napoleon a răspuns: „Nu-ți face griji, totul este al nostru acum".

În 1809, după divorțul de Josephine, Napoleon s-a căsătorit cu Marie Louise. A fost primită în familie în aproape același fel în care fusese primită și Maria Antoaneta când s-a căsătorit cu Ludovic. Și ei îi plăcea să cheltuiască mult pentru a-și demonstra bogăția și rangul. Este ironic faptul că era nepoata Mariei Antoaneta. Însă, în momentul în care Napoleon a căzut în dizgrație, a trebui să renunțe la multe capricii.

Rivalul suprem al lui Napoleon – Amiralul cu un singur ochi și cu un singur braț

Horatio Nelson (1758-1805)

În 1805 a avut loc bătălia care urma să stabilească o dată pentru totdeauna care era cel mai puternic om din Europa. Este vorba despre bătălia de la Trafalgar. Napoleon, proaspăt încoronat împărat al Franței, a ordonat forțelor navale să atace țărmul, pentru a se apăra de cel mai mare dușman al său. Omul cu care se înfrunta Napoleon era Horatio Nelson.

În vreme ce Napoleon cucerea teritoriu după teritoriu, Nelson își pierdea ochiul și brațul drept în luptă, câștigând respectul forțelor navale britanice. În 1798, când Napoleon intenționa să se reîntoarcă în Franța, Nelson și armata sa l-au urmărit, enervându-l din cale afară pe împăratul Franței.

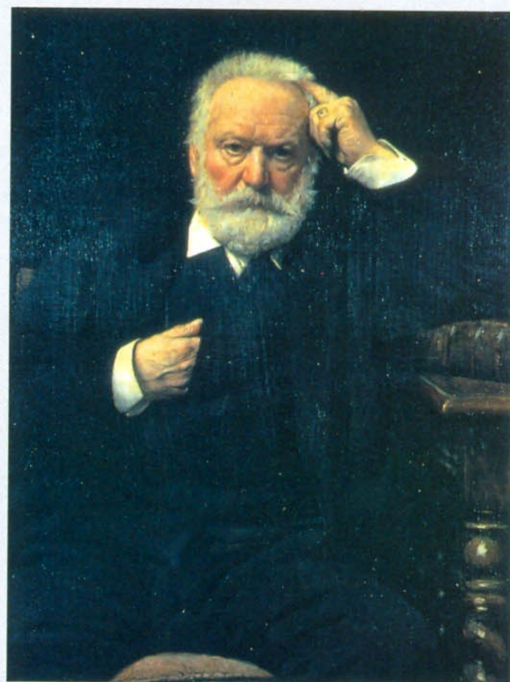
La următoarea lor întâlnire, în bătălia de la Trafalgar, Napoleon adunase armatele franceză și spaniolă într-o uimitoare desfășurare de forță. Însă Nelson și armata sa aveau mai multă experiență în confruntări navale. În timp ce francezii și-au aliniat orizontal vapoarele în încercarea de a înconjura dușmanul, englezii și-au aliniat navele vertical, încercând să pătrundă în linia de apărare a inamicului. Acest fapt este cunoscut drept abordarea Nelson. Strategia sa a funcționat perfect și a fost încununată de succes, distrugând flota franceză. Napoleon tocmai suferise o mare înfrângere.

Însă, spre sfârșitul luptei, Nelson a fost împușcat, aceasta fiind ultima sa apariție pe câmpul de luptă. A fost extrem de satisfăcut de victoria sa asupra lui Napoleon, spunând, înainte de a muri: „Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-am îndeplinit datoria".

Napoleon a numit lupta „dezastrul de la Trafalgar" și a recunoscut ca și-a considerat viața militară ca și încheiată, după aceea. În urma înfrângerii de la Waterloo în fața englezilor, cariera sa politica a fost complet distrusă. Datorită realizărilor lui Nelson, englezii au reușit mai târziu să-și construiască propriul imperiu.

Marele scriitor care l-a idolatrizat pe Napoleon

Victor Hugo (1802-1885)

În secolul al XIX-lea, curentul romantic pornea din Franța și avea să cuprindă întreaga Europă. Romantismul se concentra asupra emoțiilor, judecății personale și a libertății imaginației. Inițiatorul noului curent literar, Victor Hugo, îl considera pe Napoleon drept un capitol important din istoria Franței. Tatăl său luptase în armata lui Napoleon, iar Hugo îl idealiza pe împărat și asta s-a reflectat și în operele sale.

Hugo, care a devenit cunoscut datorită operelor „Hernani" și „Mizerabilii", a scris poeme romantice inspirate din viața lui Napoleon. A scris mai multe lucrări precum „Ode noi" și „Ode și Balade" în memoria împăratului poporului, Napoleon. Ideologia lui Hugo s-a extins mai târziu de la literatură la arte și muzică, dând astfel naștere la numeroase opere de artă care îl idealizau pe Napoleon.

În 1848, Hugo a încercat să-l așeze pe tron pe Napoleon al III-lea, ca un omagiu adus lui Napoleon Bonaparte, dar, în curând, Hugo a ajuns la concluzia că Napoleon al III-lea nu moștenise ambițiile mărețe ale lui Napoleon I. Dezamăgit, Hugo a scris cartea „Micul Napoleon", în care îl critica. Drept consecință, Hugo a fost trimis în exil în 1851.

Totuși, Napoleon al III-lea a dat dovadă de multă ambiție, dar nu a putut rivaliza cu figura glorioasă a unchiului său din imaginarul romanticului.

Maestrul muzicii, dezamăgit de „erou"

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

A treia Simfonie a lui Beethoven a fost compusă în onoarea lui Napoleon. Beethoven avea un respect profund pentru omul care fusese capabil să unifice pentru prima dată, sub conducerea sa, Franța, apoi întreaga Europă.

Beethoven și-a compus majoritatea operelor la Viena. Acolo a compus 9 simfonii, ceea ce îl plasează, alături de Mozart și Hayden, în topul celor trei mari compozitori din istorie.

Cu un suflet de romantic, Beethoven și-a captivat publicul cu stilul său degajat de a compune.

Inițial, și-a numit Simfonia a III-a „Simfonia lui Napoleon", deși dorea ca aceasta să fie dedicată eroilor în general. Însă pe 18 mai 1804, Beethoven a fost foarte surprins când Napoleon a devenit împăratul Franței.

Având o gândire liberală, considera că Europa trebuie eliberată de regimurile imperiale și și-a schimbat părerea despre Napoleon, considerându-l apoi doar un om avid de putere.

„Nu este mai mult decât un om obișnuit, care are foarte multă ambiție."

Dezamăgit, Beethoven a rupt simfonia pe care o compusese în onoarea lui. I-a schimbat ulterior numele în „Eroica".

Apoi, rămânând un liberal convins, Beethoven a compus multe alte bucăți muzicale renumite, incluzând „Împăratul", „Cor", „Für Elise". Spre sfârșitul vieții și-a pierdut auzul, fiind totuși capabil să compună și să dirijeze noi lucrări.

Pictorul spaniol care i-a acuzat pe francezi de despotism

Francisco Goya (1746-1828)

În mai 1805, Napoleon a intrat în conflict cu regele Spaniei Carlos al IV-lea și cu fiul acestuia, Fernando și i-a înlăturat de la putere. Apoi a încercat să reunească tot teritoriul Spaniei sub conducerea sa. Însă după ce și-a înscăunat propriul frate, spaniolii s-au revoltat. Îl considerau pe Napoleon un hoț și au început să protesteze pe străzi.

Goya, pictorul familiei regale spaniole a fost de asemenea scandalizat de ceea ce făcuse Napoleon. Și-a transformat furia în violență, conducând o divizie a armatei spaniole în lupta împotriva francezilor. În renumita sa serie „Dezastrele războiului", el critica strategiile lui Napoleon. Începând cu tablourile „2 mai 1808", care prezenta eroismul spaniolilor și „3 mai 1808", care înfățișa armata franceză executând civili spanioli, Goya a încercat să arate lumii că francezii sunt doar niște criminali brutali și deformați. În operele sale, Goya a canalizat toată furia și durerea poporului spaniol.

Napoleon a pornit către Spania, dar soldații erau extrem de obosiți după lungul șir de lupte și nu au reușit să-i învingă pe spaniolii înflăcărați de un puternic simț patriotic și ura pentru Franța. În cele din urmă, în 1814, Napoleon a abandonat planul său de a cuceri Spania. A fost forțat să renunțe.

Pe lângă picturi, Goya a realizat, de asemenea, sculpturi și tapițerii. Cele mai renumite opere ale sale includ tablourile „Maja desnuda" și „Maja vestida" și seria sa cunoscută drept „Tablourile negre". În plus, fiind unul dintre cei mai renumiți pictori ai istoriei, și-a folosit talentul artistic și pentru a informa generațiile viitoare despre atrocitățile comise de Napoleon în Spania.

Țara burgheză visată de Împărat

Napoleon era văzut ca un general dur, iubitor de război, însă, în realitate, visa la o țară în care oamenii să trăiască fericiți, prosperi și să dea dovadă de patriotism. A inițiat în Franța numeroase reforme economice, estetice, legale și sociale, pe care se fondează societatea modernă franceză, iar ambițiile sale au condus la înfrumusețarea minunatului oraș Paris.

Proiectul unui oraș al artelor

DIN MOMENTUL ÎN CARE NAPOLEON a ajuns la conducerea imperiului francez după lovitura de stat din 18 Brumar și până în 1814 când a fost exilat, a investit mult timp și efort pentru a transforma Parisul în unul din cele mai frumoase și moderne orașe ale lumii. A alocat numere caselor de pe străzile Parisului, a construit fântâni la intersecția străzilor, a creat scuaruri și piețe și a ordonat chiar și construcția de cimitire. Și-a dorit ca Parisul să fie o întruchipare eternă a puterii și succesului său, așa că a construit în onoarea sa Arcul de Triumf, precum și monumentele de război din Place Vendome și Place de Chartres. De asemenea, a construit peste Sena podurile Austerlitz, Iena și Cite.

Pentru a strânge bani pentru războaie, Napoleon a capturat ca pradă de război cele mai prețioase opere de artă ale inamicilor săi, expunând unele dintre acestea în muzeele pariziene. Țarul Rusiei, Alexandru I, a fost una din aceste victime, dar atunci când a văzut Parisul, a spus: „Parisul este locul perfect pentru operele mele de artă" și a renunțat să le recupereze. Parisul este cunoscut și în zilele noastre drept un oraș bogat din punct de vedere artistic, însă acest renume se datorează și eforturilor lui Napoleon.

Eroism și romantism

După moartea lui Napoleon, nepotul său, Napoleon al III-lea, i-a adus corpul înapoi la Paris, spre a fi înmormântat. În 1851, după ce a devenit împărat în urma unei lovituri de stat, Napoleon al III-lea a hotărât să reconstruiască Parisul, fiind dezamăgit de starea în care se afla orașul. A construit o rețea de străzi, a inventat un sistem de canalizare și a construit multe parcuri. A reconstruit de asemenea clădirile Operei și Luvrul și a finalizat construcția unei piețe centrale. De asemenea, a finalizat Arcul de Triumf din Place de l'Etoile.

Statuia lui Napoleon, înfățișat în haine romane. Napoleon l-a idolatrizat pe Cezar și a încercat să-i întreacă pe romani prin construirea unei capitale frumoase.

Orașul artelor, Paris, proiectat în cea mai mare parte de Napoleon. Străzile pornesc din numeroasele piețe ale Parisului. Orașul este încă foarte cunoscut pentru valoarea sa artistică.

Curajul este ca dragostea, se hrănește din speranță.

Pornind de la machetele muzeului Luvru, recent reconstruit, Napoleon a ordonat construcția multor altor muzee, astfel încât cetățenii să se poată bucura pe deplin de operele de artă. Aflat pe culmile gloriei sale, Napoleon a recreat în esență atmosfera capitalelor Romei antice și a Greciei, surprinsă în tablourile lui Jacques Louis David. Pictorul este renumit pentru tabloul care prezintă ceremonia de încoronare a lui Napoleon și pe discipolii săi. În secolul XIX, dragostea pentru cultura antică a fost înlocuită de un stil artistic mai liberal, cunoscut drept romantism, reprezentat de pictura lui Eugene Delacroix „Libertatea conducând poporul" sau de cel al lui Theodor Gericault „Pluta Meduzei".

Romantismul s-a extins mai târziu în muzică și literatură. Promotorii acestui curent în literatură au fost Victor Hugo și germanul Heinrich Heine, iar în muzică, Robert Schumann și numeroși alții. Acești artiști romantici l-au văzut mereu pe Napoleon drept un erou, încercând să-l înfățișeze ca atare în operele lor. În timpul vremurilor tulburi din secolul al XIX-lea, operele de artă au permis oamenilor să-și amintească de eroismul și de vitejia generațiilor trecute și i-au încurajat să-și dorească un alt conducător neînfricat.

▲ Printre planurile de consolidare a Parisului, gîndite de Napoleon, se găsește și extinderea muzeului Luvru. Datorită lui, muzeul este acum capabil să adăpostească numeroase opere de artă inestimabile.

Lucrarea „Pluta Meduzei" (1818-1819), a lui Eugene Delacroix, a fost expusă la Salonul de la Paris sub numele „Scenă de naufragiu". Delacroix este pictorul care a realizat o remarcabilă serie de portrete ecvestre ale ofițerului lui Napoleon.

Reforma socială și egiptologia

Moștenirea lui Napoleon nu se limitează numai la Paris sau la artă. După revoluție a încercat să revitalizeze economia franceză neperformantă. A înființat o autoritate fiscală, care se asigura că toată lumea plătea impozitul, iar pentru a stabiliza moneda, a înființat Banca Centrală a Franței. Pentru a impulsiona industria, a creat o societate de comerț și Societatea Națională pentru promovarea industrializării.

Cea mai respectată realizare a sa a fost Codul lui Napoleon: „Adevărata mea glorie nu este cea de a fi câștigat 40 de bătălii, ci Codul meu civil", a spus Napoleon, mândru de aceste legi, care confereau indivizilor dreptul de proprietate, clarificau sensul legal al „familiei", aboleau anumite drepturi, separau statul de religie etc. Aceste legi erau favorabile oamenilor de rând. El a transformat căsnicia într-o comuniune „nereligioasă" și unele legi ale sale cu privire la divorț și adopție sunt și astăzi în vigoare.

Nu trebuie uitată relația lui Napoleon cu Egiptul. În 1798, în timpul expediției în Egipt, a adus 180 de elevi și artiști pentru a studia Egiptul, iar în 1799 a descoperit piatra din Rosetta. Utilizând aceasta piatră, cercetătorii au putut să decodifice hieroglifele egiptene, reaprinzând interesul savanților față de vestigiile culturii antice egiptene.

▲ Codul lui Napoleon este unul dintre cele mai importante documente din istoria dreptului. Multe țări folosesc încă legile adoptate de Napoleon.

▼ Vizitatorii Luvrului privind capodopera lui David „Încoronarea Împăratului". Dimensiunea picturii este uimitoare.

Napoleonian

Napoleon a adus lumii multe contribuții care s-au răsfrânt asupra generațiilor următoare, dar cea mai importantă a fost probabil imaginea sa de erou. Ca dovadă, după moartea lui, s-au născut cuvintele „napoleonian" și „bonapartism", fundamentând existența sa în vocabularul nostru.

A încetat repede să-și idolatrizeze eroii din copilărie, pe Alexandru cel Mare și Iulius Cezar, și a adoptat, în schimb, propriul său stil eroic unic. În aceeași măsură în care Napoleon a fost influențat de acești doi împărați, conducătorii din perioada modernă au încercat uneori să depășească eroismul lui Napoleon. Exemplul perfect ni-l oferă dictatorul german Adolf Hitler, care a declanșat cel de-al doilea Război Mondial.

„Încălcarea legii în numele patriei nu este o un act criminal", a spus Napoleon. Din nefericire, unii au dat acestor spuse sensul „totul este permis, atâta timp cât este făcut în numele patriei".

În „Principele", scriitorul renascentist Machiavelli, sugerează că este nevoie de conducători fermi care să promoveze stabilitatea națională. Acest tip de conducători este numit uneori „dictator", iar alteori „erou." Indiferent cum este numit Napoleon, nu se poate nega că a fost un conducător ferm.

Ridicându-se din mijlocul „revoluției poporului", Napoleon nu a pierdut niciodată contactul cu poporul său. Chiar și după ce a devenit împărat, a investit mult efort pentru revitalizarea economiei și pentru a-i conferi Franței imaginea unei țări bogate și prospere. Țelul său suprem era crearea unei națiuni burgheze.

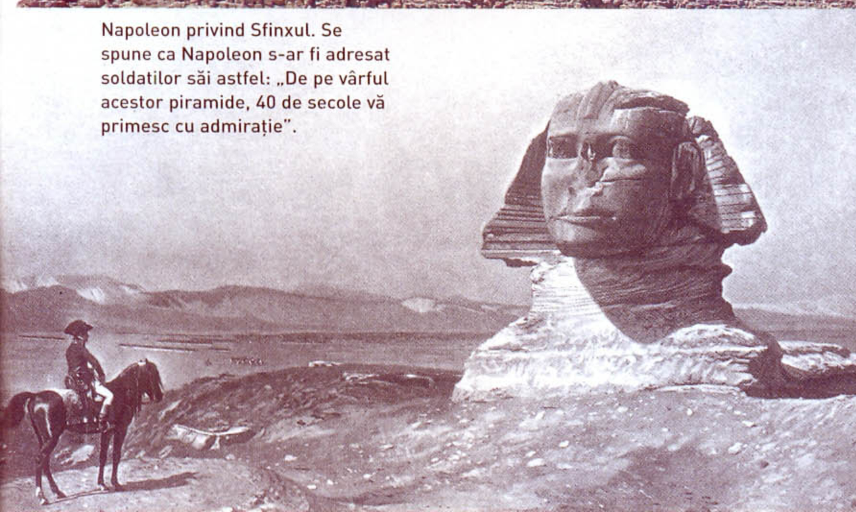

▲ Piatra Rosetta, considerată de unii cea mai valoroasă descoperire din Egipt. A fost descoperită de un soldat francez în orașul Rosetta, în apropierea gurii fluviului Nil.

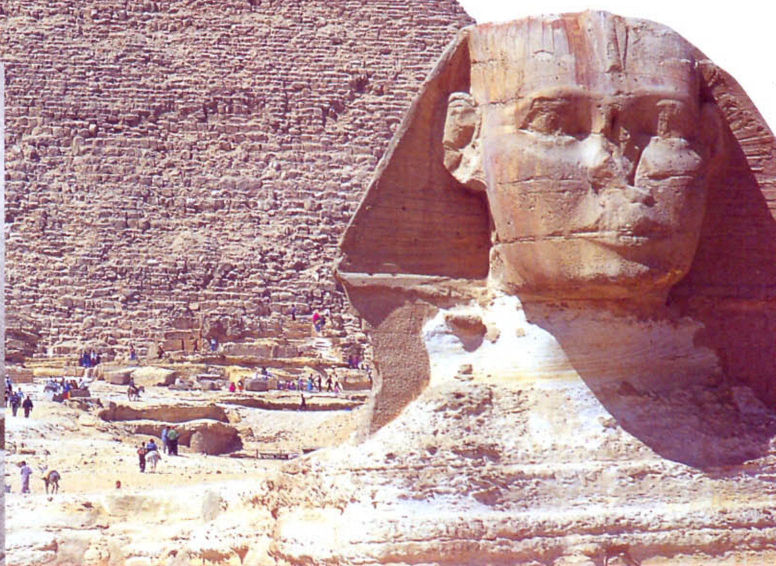

▲ Scuarul Napoleon din muzeul Luvru. Marea structura piramidală de sticlă simbolizează legătura sa cu Egiptul.

▼ După ce a vizitat piramidele de la Gizeh, Napoleon a afirmat că dacă ar folosi toate pietrele din construcția piramidelor, ar putea ridica un zid înalt de 3 metri și gros de un metru în jurul întregului Paris, ceea ce, după unele estimări, este o afirmație corectă.

Napoleon privind Sfinxul. Se spune ca Napoleon s-ar fi adresat soldatilor săi astfel: „De pe vârful acestor piramide, 40 de secole vă primesc cu admirație".

100 DE PERSONALITĂȚI
Oameni care au schimbat destinul lumii

NAPOLEON

DeAGOSTINI